

A TENGERPART

NAPILAP.

V. évfolyam.

FIUME, kedd, 1908. február 4.

28. szám.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Vicolo dell'Ospedale. (Uj Wurzer ház). I. em.
TELEFON 229. SZÁM.

Előfizetési ár:
Egész évre . . . 24 kor. Negyedévre . . . 6 kor.
Félévre 12 kor. Egy hóra 2 kor.
Egyes szám ára 6 fillér.

HIRDETÉSEKET
a kiadóhivatal mérsékelt áron számít.
Hivatalos hirdetések 6 hasábos petit sorja 40 fillér.

A portugál királyt és a trónörököszt megölték.

Forradalom!

A gyilkosokat felkoncolták.

Vasárnap kora reggel távirati jelentés érkezett *A Tengerpart* szerkesztőségéhez, hogy a portugál királyt és trónörököszt forradalmárok megölték. *A Tengerpart* távirata egy fiumei népes kávéház ajtajára volt felragasztva, amely Fiumében elsőnek hirdette a megdöbbentő fejedelmi tragédiát, amely Sándor szerb király és Draga királyné meggyilkoltatását juttatta eszünkbe.

A Tengerpart első értesülése alapján a királygyilkosság szombat délután 5 órakor történt Lisszabonban, mialatt a király feleségével és fiával sétakocsizást tett. A merénylők többen voltak, akik közül *hármat a rendőrök fölkoncoltak*. A hetek óta tartó portugáliai forrongás tulajdonképpen okozóit e szerint megölték s most már vagy a forrongás megszűnése, vagy annak még hatalmasabbá növése várható. A világraszóló véres tragédiáról a következő táviratot kapta *A Tengerpart*:

LISSZABON, febr. 2.

(Érkezett vasárnap reggel 4 órakor.)

Amidőn Károly király és Lajos trónörökös Villavicozából kocsin Lisszabonba visszatérve, a Terrio de Tacon haladt át, egy enyri karabélyból rájuk lőtt. A király súlyosan megsebesült.

LISSZABON, febr. 2.

Károly királyt és a trónörököszt három ember meggyilkolta. A gyilkosokat azonnal megölték.

LISSZABON, febr. 2.

A királyt és a trónörököszt tegnap egy sétakocsizás alkalmával egy csapat ember megtámadta s mindkettőt agyonlőtte. A királynét s Manuel infánst, akik a második kocsiban ültek, szintén megtámadta a tömeg. Manuel infáns könnyen megsebesült, a királyné sértetlen maradt.

LISSZABON, febr. 2. A merénylők Károly királyt és Lajos trónörököszt megölték. Három gyilkos nyomban halállal lakolt.

LISSZABON, febr. 2. Károly király és családja tegnap délután öt órakor Villa-Kicozából Lisszabonba érkeztek. Abban a pillanatban, amidőn a nyitott kocsin a Kereskedelmi térről az Arzenál-utcába befordult, egy karabélyokkal fölfegyverzett embercsoportból lövések történtek a királyra és a trónörökösre. Mindkettőt haldokló állapotban az arzenálba vitték, ahol rövid idő múlva meghaltak. A rendőrség a helyszínen három gyilkost fölkoncolt. A király, a királyné, valamint a trónörökös és Manuel infáns együtt voltak egy kocsiban. Amidőn a lövések történtek, a királyné fölémelkedett, hogy testével védje a trónörököszt. A királyt és a trónörököszt három-három golyó találta. Manuel infáns nem sérült meg komolyan, Amália királyné sértetlen maradt.

LISSZABON, febr. 2. A királyt három golyó érte, az egyik nyakán, a másik vállán, a harmadik pedig torkán. Ez utóbbi átszakította az ütőeret, a mi a király rögtönös halálát okozta. A trónörökös is három golyó érte és pedig fején és mellén. Manuel infáns állán és vállán sebesült meg. A királyt holtan szállították az arzenálba. A trónörökös még életben volt, amikor az arzenálba hozták, de csakhamar meghalt ő is. A királyné és Manuel infáns, akik a király holttestét és a trónörököszt az arzenálba kísérték, este hét órakor visszatértek a palotába.

LISSZABON, febr. 2. Fegueria Franceszka, a király parancsörtszije, aki a király kocsija mellett haladt, amint a lövések eldördültek, fegyverét ragadta meg és a gyilkosok egyikét megölte. A rendőrség a tanácsházánál

megölt egy második gyilkost. A gyilkosok holttesteit a tanácsházba szállították. Személyazonosságukat nem sikerült megállapítani. Azt hiszik azonban, hogy egyikük francia, a másik spanyol. A gyilkosok öt golyós ismétlődő karabélyokkal lőttek. Fegyvereiket a kabátjuk alatt rejtették.

LISSZABON, febr. 2. Az arzenál teret, a tanácsházat és a portugál bank épületét katonaőrzi. A merénylet híre óriási gyorsasággal terjedt el a városban. Az összes üzleteket azonnal bezárták. A városban nagy a fejtelenség és a felháborodás.

LISSZABON, febr. 2. A király Manuel infáns, a ki helyett Amália királyné veszi át a régensséget.

BÉRLIN, febr. 2. Lisszabonból jelentik: A király és a trónörökös holttestét zárt kocsiban tegnap este 9 órakor a királyi palotába szállították egy szakasz községi lovasság őrzetével. Károly királyt három golyó érte. Egy a nyakán, egy a vállán s egy a gégéjén. Az utolsó golyó átütötte a főeret és a királyt azonnal megölte. Manuel infáns arcán és karján sebesült meg.

Részvétiratok.

LISSZABON, febr. 2. Az európai udvarokból sorra érkeznek már a részvételtáviratok. Elsőnek kondoleált Ferenc József császár és király s Amália királyné intézkedett, hogy minden részvételtáviratot haladéktalanul kézbesítsenek neki. A királyné maga gondoskodik erős lélekkel a válaszokról. Feltűnést kelt Edvárd angol király részvétélfejezésének késése. Politikai hátteret tulajdonítanak ennek, az utolsó napokban merültek fel hírek, hogy a portugál forradalomban titkos szerepe volt Angliának,

Más felől nem feledkeznek meg arról sem, hogy Edvárd király már jó rég óta küldte Carlos királyhoz atyafiságos figyelmeztetéseit a veszedelmes következményekre.

A királyunk részvéte.

BÉCS, febr. 2. Bécsben a rendőrfőnökség kapta meg a királygyilkosságról az első táviratot. Amint a nagykövetség a rendőrség útján értesült a lisszaboni vérfürdőről, nyomban külön futárt küldtek Schönbrunnba. Ferenc József ma szokatlanul korán kelt és a követségi futárt dolgozó szobájában fogadta. A király megdöbbenve szóltanul hallgatta végig a futár részletes jelentését, amely annyira lesújtotta, hogy szólni sem tudott, a megrázó tragédiát hallva. A király a jelentés után rögtön maga szövegezte meg azt a részvételtáviratot amit a megmenekült Amália portugál királynénak küldtek.

Károly király uralkodása.

I. Carlos király 1889. október 19-én lépett trónra, tehát csaknem tizenkilenc esztendőig uralkodott. Trónralépésénél azt hangoztatta, hogy az afrikai gyarmatok érdekeit fogja szíven viselni, mely nyilatkozattal óriási lelkesedést keltett a portugál népben. Annál érzékenyebben fogadták országszerte az Afrikából érkező kedvezőtlen és megszegyenítő híreket. A köz-elégültség nem igen csillapodott, amint ezt az 1891. január 31-én Oportóban kitört katonai felkelés és a köztársasági párt által rendezett tüntetések tanúsították. A király előbb San Januario gróft, majd Pimentel Serpát bizta meg az új kormány alakításával.

Az 1892. év végleges bakással köszöntött be, a kormány nem volt képes az államkölcsöök esedékes

kamatait beváltani s a portugál vasúttársaság sem tudott kötelességének eleget tenni. A képviselőház a kétségbeesett helyzettel szemben tehetetlen volt. A király jó példaként előljárva, a rettenetes krízis tartamára a *civillisták önszántából etemesen leszállította*.

1898-ban a hadsereg létszámát tízezerrel leszállították. A külügyi politika láthatára sehogyan sem akart javulni. Két Rio de Janeiróban horgonyzó portugál hadihajó parancsnoka menedéket nyújtott *Da Gama* braziliai felkelő admirálisnak és híveinek, minekfolytán a brazil kormány a portugál követ számára kiállította az utlevelet. A kelet-afrikai szabadállamban pedig a bennszülöttek több száz portugál kereskedőt agyonlőttek, úgy hogy angol, német és transvaali csapatok segítségét kellett igénybe venni. Sokan az angolokban keresték a felkelők szerzőit, mint akik a Delagoa-öböl birtokát irigyleték a portugáloktól.

Az elégtelenség egyre nőtt, a köztársasági párt pedig, amely Badajozban tartotta szövetkezési ünnepségét a spanyol republikánusokkal, lázas tevékenységet fejtett ki. Kelet-Afrikából aggasztó hírek érkeztek. A kafferek, *Rhodes Cecil* igazgatója folytán fegyvert fogtak a portugálok ellen és *Laurenzo Marquez* kikötővárost ostrom alá fogták; a portugál őrseg azonban a vakmerőket végre visszaverte. Goa kelet-indiai gyarmatban, ugyancsak Timor szigeten a bennszülöttek hasonlóan fellázdak.

Október 6-án *Károly király európai körutrá indult*. Előbb Páriszt látogatta meg, ahonnan Rómába készült, hogy nagybátyja, *Umberto király* és *Leo pápa* előtt tisztelegjen. *Leo pápa* azonban azt tudatta vele, hogy nem fogadhatja őt, ha előbb a *Quirinában* tesz látogatást.

Károly király erre arra kérte *Umberto királyt*, fogadná őt Monzában, ettől azonban megint *Umberto király* idegeikékedt. Ennek az lett a vége, hogy portugál király egyáltalában nem ment itáliába, a helyett a helyett a berlini udvarban tett látogatást.

Fiumei forgalmi zavarok.

A fiumei forgalmi zavarok okai ismeretesek olvasóink előtt. Többször foglalkoztunk behatóan ezzel a kérdéssel s rá is mutattunk a megoldásra, amely az örökös bajokon segítené. *Semsey László gróf*, a kiváló szakíró most érdekes cikkben foglalkozik a fiumei forgalmi zavarokkal s cikkének készséggel adunk itt helyet.

Fiume jóformán az egyetlen csatorna — írja *Semsey gróf*, — amely iparunkat és kereskedelmünket a nagy világi piacokkal közvetlen összeköttetésbe tudja hozni. Azért is úgy magának Fiuménak, mint a hozzávezető utaknak fejlesztése, egész gazdasági existenciánkra nézve elsőrangú érdek.

Ma teljes mértékben képtelen a hozzáfűzött közgazdasági követelményeknek megfelelni olyannyira, hogy mostani állapotában talán jobb is volna, ha egyáltalán nem létezne, minthogy így forgalmunk lebonyolítására határozottan bénítólag hat.

Tudni kell, hogy a mai viszonyok olyanok, hogy maga az állomás 400—420 kocsnál többet nem képes feldolgozni, míg ellenben a vonat szállítóképessége meghaladja az 1200-at. Raktáraink jóformán nincsenek; az pedig, ami van, — egy-kettő kivételével — földszintes faalkotmány, melyek terszerűtlentül vannak elhelyezve és rozoga voltuknál fogva a modern követelményeknek egyáltalában nem felelnek meg. A pár végleges jelleggel felépített raktárunknak pedig belső berendezései kielégítésre képtelenek. P. o. az 5., 12., 13. számú tárházak vizerőre berendezett felvonókkal vannak ellátva, de ezen berendezés oly gyenge víznyomással rendelkezik, hogy ha az egyik tárházban működésben van, ugy a másik kettőben erő híján már nem igen lehet használni. Emelő készülékek pedig egyáltalán nem állanak rendelkezésre. Fiume állomásnak és kikötőnk összesen rendelkezésére áll a *Zichy* mólón egy, az áruakodónál két fix daru; a tengerészeti hatóságnak pedig volna egy uszódaruja, mely jóformán hasznavehetetlen.

Az ottani intézményeket általában a terszerűtlenség jellemzi és látszik, hogy bármely előzetes terv híján csupán ad hoc momentán szükség kielégítésére készültek. Kivételt képeznek ebben az utolsó 3—4 évben kezdeményezett befektetések, melyek — fájdalom — bizonyos csigalassúsággal haladnak.

Hogy Fiumében sok pótolni és teremteni való van, azt már előbbi kormányaink és törvényhozáink elismerték. Legjobb bizonyítékai ennek az 1897. XXX. t.-c., melylyel 8,000,000 koronát, az 1904. XIV. t.-c., melylyel 5,200,000

koronát és az 1907. XXIX. t.-c., melylyel 1,200,000 koronát engedélyeztet a törvényhozás e célra. Ezen költségek mind Fiume állomás és kikötőjének legsürgősebb hiányai pótlására voltak szána. Azonban a forgalom folytonos fejlődésével szemben az említett hitelek keretén belül teljesíthető beruházások, mégis elégtelennek bizonyultak az akadálytalan szolgálat teljesítése szempontjából. Állításaim igaz voltára jobb bizonyíték nem kell, mint a folytonosan ismétlődő torlódások és forgalombeszűntetések, mely utóbbiak alkalmazása nélkül Fiume forgalmát egyáltalán képtelenség volna lebonyolítani.

A forgalomnak folytonos emelkedését az utóbbi három évről való adatok is elég meggyőzően bizonyítják.

Fiuméba személy és teherkocsi összesen érkezett 1905-ben 128,791, 1906-ban 131,511 1907 első 11 hónapjában 135,896.

Az áruforgalom fel és leadása együttvéve kitett 1905-ben 1,227,044 tonnát, 1906-ban 1,326,438 tonnát 1907-év 11 első hónapjában 1,409,568 tonnát. A fejlődés tehát állandóan emelkedőben volt.

Az utolsó két évben történt nagy szénbehozatalok is nagyon befolyásolták és az új feladatok elé állították Fiumét. Maga az anyaország vasúti hálózatának folytonos fejlődése is jelentékeny hatással lesz Fiume forgalmának további alakulására. Ilyen például a *Bátaszéki* hid és vonal kiépítése folytán keletkező új reláció, mely közvetlen összeköttetésbe hozza az Alföldet Fiumével. Minthogy pedig Fiume berendezései a mai forgalmi követelmények mögött is messze elmaradnak, a legégetőbb szükséglet képezi annak további fejlesztése és pedig abban az irányban egyrészt, hogy az állomás befogadóképessége növeltesék, másrészt pedig, hogy teljesítőképessége fokoztassék.

Most, hogy a kiegyezés létrejöttével politikai életünkben a legközelebbi 10 évre egy bizonyos stabilitás állott be, a fiumei kérdés nézetem szerint két szempontból vizsgálándó és oldandó meg.

Az egyik szempont az: hogy milyen beruházások szükségesek ahhoz, hogy Fiume a legközelebbi tíz esztendő alatt megfelelőhessen azon igényeknek, melyeket iparunk és kereskedelmünk vele szemben támasztanak?

A másik szempont pedig az, hogy mivé kell Fiumét a legközelebbi 10 év alatt fejlesztenünk, 1917-ben az akkor beálló önálló vámterület esetén a külföld és az anyaország között, azaz összekötő kapocsot képezhesse, mely közgazdasági életünk összes követelményeinek kielégítésére és egyúttal annak felvirágozására szükséges.

Erre nézetem szerint először az állomás befogadó- és teljesítőképessége, a vonal teljesítőképességével volna összhangba hozandó. Mert azt kizártnak tartom, hogy a legközelebbi 2—3 év alatt egy új vonal létesülhessen és így Fiumét egy új és nagyobb feladatok teljesítésének problémája elé állítaná. Magának a fiumei városi állomásnak pedig, mely hivatva van a forgalom legnagyobb részét lebonyolítani, egy nagy hibája van, ami rögtön feltűnik, ha a térképre nézünk és ez az a megszükülés, mely a felvételi épületnél kezdődik és a tengerészeti Akadémiával szemben levő felüljárónál a legnagyobb méretekkel ölt. Ezen szűkülés az állomás túlnyomó forgalmának át kell haladnia, mely körülmény az állomás teljesítőképességét nagyon kedvezőtlenül befolyásolja. Ezen csak s úgy lehet segíteni, hogy az ezen a helyen összejövő *Corsia Deák* és *Via del Pino* kiserő útján lehetőleg kiegyenesítessék és az ez által nyerendő térség esetleg az épületek hátrábhelyezése folytán megnagyobbítva új vágányok lefektetésére használtatnék fel. Az egész kikötő területén is különben a már jelenleg rendelkezésre álló helyek sűrűbb vágányfeketés útján volna hálók kihasználándók, így a *Mária Terézia* hullámgáton két sínpar volna lerakandó a szükséges váltókkal úgy, hogy itt egyszerre 2—3 hajó rakodhatnék, nem pedig úgy, mint most, mikor legfőjebb egyből, vagy egybe lehet rakodni. Ugyancsak a Keleti rakpart és *Baross* móló is vágányokkal volna elátandó. A 1904. XIV. t.-c. alapján a *Mária Terézia* hullámgát körülbelül 380 méterrel meglesz hosszabbítva és ezáltal a *Mária Valéria*-mólón túl levő *Riva* az új zár móló építése folytán szintén mint védett kikötő használható lesz. Ezen a *Riván*

és zármólón is új vágányhálózat fektetése szükséges.

Ha a jelenlegi naszádkikötő egész a petróleumkikötőig egyenes vonalban betöltenék, ugy a rakpart is még egy pár száz méterrel meghosszabbítható és egy esetleg két mólóval volna ellátható, máltal ugy vágányokra mint raktárakra és ennek folytán árukezelésre tetemes hely nyeretnék. Ugyancsak az ugynevezett *Brajdica* feltöltés a rajta elhelyezett vágányokkal a beállott fejlődéssel szemben elégtelennek bizonyult úgy, hogy ezen feltöltésnek tovább fejlesztése és új vágányok lefektetése szintén sürgős.

Hogy ezen új vágányok kellően ki legyenek használhatók és a *Baross*-kikötővel is közvetlen kapcsolatba jöjhessenek, szükséges a *Recinán* egy új hidnak az építése.

Általában a vágányok szaporítása a jelen és jövőre való tekintettel már azon szempontból is igen nagy fontossággal bír, hogy a vonatok szétszedése és összeállítása a raktári kezelésektől függetlenül és akadálytalanul történhessék.

Raktárak dolgában egy-kettő kivételével jóformán tabula rasat fog kelleni csinálni. A *Rudolf* és *Zichy* mólón és a *Stefánia* rakodó parton levők kivételével ma jóformán mind ideiglenes jellegűek és ezek az intézménynek inkább kárára, mint hasznára vannak. Aki ilyen raktárban nem volt, fogalmat nem alkothat magának arról, hogy milyen károkat képesek a patkányok az árukban okozni.

Ezen faraktaraknak mielőbbi eltüntetése és a *Rivák* mentén 2—3 emeletes, a modern technika összes vívmányaival felszerelt raktárakkal való helyettesítése szintén nagyon égető kérdés.

Jelenleg a *Mária Valéria*-mólón épül egy háromemeletes, melynek befogadó képessége 14,210 tonna lesz. Ugyancsak a felvételi épület mellett megkezdtek egy kétemeletes végleges jellegű raktár építését. A tervezet szerint 1908 őszére már 20,000 tonna áruval való több hely fog rendelkezésre állni. A jelenleg létező ideiglenes raktáraknak végleges jellegűekkel való fokozatos kicserélése kerekén 13,000,000 koronában van praeliminálva. Ezen munkálatnak fokozatos végrehajtása kell, hogy a legközelebbi esztendő feladata legyen, mert a vonal teljesítő képességének fokozása — mi a távolabbi jövőben szintén meg kell, hogy történjen — újabb feladatok megoldása elé fogja állítani a vezetőséget.

A Fiumében létező helyszűke és azon kényszerítő ok, hogy lehetőleg, mennél több hely tartassék fenn a rakodásra, arra készítette a vezetőséget, hogy odatörekedjék, hogy egyminőségű vagy rendeltetésű árukat lehetőleg zárt vonatokban hozzon be Fiuméba és ezen vonatokat direkt a hajóhoz vagy raktárhoz vihesse s ezáltal a rendezést és tolatást a lehető minimumra szorítsa.

Hogy ezen cél elérhető legyen, szükséges, hogy Fiume egy előpályaudvart kapjon, hol az egyes elegyek rendeltetésük szerint csoportosíthatók legyenek. Ugy gondolom, hogy irányadó helyen egy ilyen pályaudvarnak a *Draga* völgyén való létesítését már kezdeményezték is és pedig oly alapon, mely később a növekedő forgalommal lépést tartva, kibővíthető lesz.

Az itt említett beruházások, — melyek megvalósítással tudtommal a vezetőség is foglalkozik, — 2—3 esztendőre a Fiumében alkalmazható munkaerőinket teljesen le fogják kötni, de egyszersmind hiszem, hogy ezen tervek létesítése a legközelebbi tíz év forgalmát ki fogják elégíteni.

UJDONSÁGOK.

— **Kivándorlási bizottság Fiumében.** A kivándorlási bizottság, amely nemrég járt Fiumében a kivándorlási ház megvizsgálására, hét folyamán ismét Fiuméba érkezik, hogy a kivándorlási ház bérletére vonatkozó szerződést *Matkovich Jánossal* aláírassa.

— **A zászlómerénylő.** A törvényszék visszautasította a *Samardja* Milán zászlómerénylőre, illetőleg a magyar állam ellen való igazgató ügyében fölterjesztett iratokat, mert a járásbírósgot találta illetékesnek. *Samardját* ennek alapján *negyvenöt napi elzárásra, száz korona pénzbüntetésre* és a zászló árának megterítésére ítélték.

— **A vasutasok bálja.** A vasutasok országos szövetségének fiúmei kerülete szombaton este tartotta fenállása óta első mulatságát a Corsia Deák-szállóban. A kerület eddig csupán csak a maga adminisztratív dolgaival ért rá törődni s hogy a munkája mennyire volt eredményes, azt az alkotások bizonyítják. A szombat esti mulatság is a jótékony jégében született. A jövedelmét a vasuti árvaháznak szánták. S a mulatság ugy erkölcsi, mint anyagi siker dolgában fölülmult minden várakozást. Már este 8 órakor megtelt a Corsia Deák-szálló délszaki növényekkel díszített nagyterme. Barca Jenő, a kitűnő cigányprimás rendezítette a régi magyar palotásra, a „Vékony deszka kerítés” című dalra s a szép fiatal leányok és asszonyok meg a fiatal emberek vígan járták a táncot. Az első négyest százhusz pár táncolta. A mulatság feszelen hangulatban reggel hat óráig tartott s még akkor is úgy járt a táncot a vig fiatalok, mintha csak az imént kezdte volna. A bál szép anyagi sikerrel is járt s így jó nagy összeg jut a vasutas árvaháznak. A vasutasbálon megjelent *Moravék* Lipót forgalmi főnök, aki gyöngékedése ellenére is, valamint *Gábor* Zsigmond fűtőházi főmérnök is, eljött a szövetség fiúmei kerületének elő mulatságára. Itt említjük, hogy ugyancsak szombaton este tartotta meg a szövetség budapesti központja is az idei mulatság sikeréért az elismerés a rendezőseget, de főképpen a kerület elnökét illeti meg.

— **A villamos vasút bevételei.** A fiúmei városi villamosvasút az elmúlt január hónapban a következő bevételeket érte el: rendezte jegyekből befolyt 14923.84, blokk jegy 380, bérletek 13,219, — összesen 28.557.84 korona.

— **A gyorsírást elsajátítani óhajtok figyelmébe!** A Fiumei Magyar Gyorsírókör kebelében alakult gyorsíró-tanfolyamon a tanítás már megkezdődött és még rövid ideig vétetnek fel jelenkezők. Tehát, akik a gyorsírást megtanulni óhajtják, azok jelentkezzenek a tanfolyam vezetőségénél minden kedden és pénteken este 8 és 9 óra között a „Kereskedők és Iparosok” egyesületének helyiségében (a városi takarékpénztár épületében Caffè Grande mögött, földszint) az első vásárcsarnok bejáratával szemben.

TÁVIKAT. DE TELEFON.

Forradalom Portugálban.

(Legújabb jelntések.)

Az új király.

LISSZABON, febr. 3. Manuel infánst ma királylyá proklamálták. A katonai és állami hatóságok fejei már letették a hűség esküjét.

Az oiasz királynő részvéte.

RÓMA, febr. 3. Margit királynő a következő táviratot küldte a meggyilkolt portugál király özvegyének: *Senki az ön fájdalmát mint én, át nem érezheti.*

Föllázadt a katonaság.

LISSZABON, febr. 3. A helyzet nagyon valságos. Hír szerint két ezred katonaság föllázadt.

A főgyilkost agnoszkálták.

LISSZABON, febr. 3. A király és a trónörökös főgyilkosát agnoszkálták. Neve *Buiva* Emanuel, 30 éves ezelőtt lovassági altiszt, utóbb madridi tanító volt.

Ki kiáltották a köztársaságot.

LISSZABON, febr. 3. Oportóban tegnap kiáltották a köztársaságot. Az angol hajóraj egy hadosztálya Oporto felé indult.

A királynő lázálomban.

LISSZABON, febr. 3. Amalfa királynő lázálomban van és folyton a gyilkosokat emlegeti.

A miniszterelnököt meggyilkolták (?)

LONDON, febr. 3. A „Central News”-nek jelentik Lisszabonból, hogy tegnap délután egy republikánus csapat megtámadta Franco miniszterelnök házáat. A rendőrök és a támadók között véres küzdelem támadt. Az a hír van elterjedve, hogy *Franco miniszterelnököt meggyilkolták.* A hírt nem erősítették meg.

A képviselőház ülése.

BUDAPEST, febr. 3. A képviselőház mai ülésén *Náday* Lajos elnököl.

Hammersberg László ismerteti és elfogadásra ajánlja a második osztályu kereseti adózó törvényjavaslatot. *Vlad* Aurél és *Wekerle* Sándor miniszterelnök felszólalásai után a törvényjavaslatot elfogadták. Ezután mentelmi ügyeket intéztek el. *Ivanka* Mihály mentelmi ügyének tárgyalásánál egy kis incidens támad. Az ügyész azért kérte a kiadását, mert beszámoló beszédében izgatást követett el. *Vlad* Aurél tiltakozott a kiadás ellen. Az elnök ezután szünetet rendelt. Szünet után a nemzeti-közi postaegyezményről szóló törvényjavaslatot fogadták el.

Ezzel az ülés véget ért.

Olvasóink figyelmébe. Lapunk egyes példányai kaphatók a „Globus” hírlapelosztó üzletben, Vincenzo de Domini-utca. — Az Ivancich-féle hírlapelosztó üzletben. — A m. kir. dohánygyárakban, Piazza Elisabetta. — Capodi Romualdo líkörüzletében, Deák Corso. — *Trbojević* G. papirkereskedésében Via del Molo. *Barbis* Giov. trafikban, Via Adamich és kiadóhivatalunkban.

Szerkesztőségünk és kiadóhivatalunk telefonszáma (egy interurban, mint helyi beszélgetésekre) 229 Nyomdánk telefonszáma (közvetlenül lapzártá előttfelmerülő sürgős tudósítások számára) 920.

Scott-féle Emulsió

rendkívül erősítő hatással van az egész szervezetre, és erősíti a tüdőt köhögést és megfélést bármily makacs és hosszadalmas legyen az, a SCOTT-féle Emulsió gyorsan megszüntet. Még a sorvadásos betegeknek is könnyebbülést szerez a

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer végleges — a halaszt — kérjük figyelmünk venni.

SCOTT-féle EMULSIÓ

feltéve, hogy idejekorán használják, mely esetben állandó tartós gyógyulást eredményez.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50. fillér.

Kapható a gógyszertárakban.

Felél's szerkesztő: Korcsmáros Nándor.

Szerkesztő és lapigazgató: Murai Jenő.

A hölgyközönséghez!

Van szerencsém a n. é. közönséggel tudatni, hogy a Via Andrassy 30. sz. alatt levő Bagári és Lukács-féle női szabó üzletet átvettem. Minden igénynek megfelelő angol valamint francia női ruhát jól, gyorsan és a legszolidabb árak mellett készítek.

Kegyess pártfogást kérve divattermem iránt maradok

mely tisztelettel VERMES E.

Dr. PACHANY A.

FOGORVOS FIUMÉBAN

működik minden hétfőn, szerdán és csütörtökön d. u. 3—5

„VILLA FELICE” ABBAZIÁBAN.

Szombaton d. u. szegényeknek ingyen rendelés Fiumében.

A „Pannonia”

kávéházban

ma és minden este

MANCSU PALI

jeles versezi cigány zenekara

hangversenyez.

Egy csinosan butorozott szoba

Kiadó Via Pomerio 18. sz. III. emelet, tengeri kilátással.

VARIETÉ INTERNAZIONALE

Estéknként kiváló művészierők fellépte

Via Alessandrina 3. Kezdeté 9 órakor.

Első fiumei magyar úri és női borbély és fodrász terem az Adria palotában.

különbejárati női

fodrászteremmel

végez hajmosást, andolirozást mindennemű divatos fésülést és hajmunkát, maniküre és pediküre munkát az üzletben és házhöz járva jutányos áron.

Egy hajmosás 2 kor.

Üveg- és porcellánraktáramat szép és mesés olcsóságú tárgyakkal szereltem fel.

KORNICZAI G.

Via Governo 22. (Corso.)

Új műfestészeti-, vegyítisztító- és mosó-intézet. Brott Lajos

Fiume Via Germania, (Miculinó és Richtmann féle ház.)

Elvállal mindennemű tisztításokat, ugymint úri-, női- és gyermek-ruhát, kelméket, keztűt, függönyöket és szőnyeget, valamint butorszövetek, pipereket, kézimunkákat műfestészeti és vegyítisztítási cézből mérsékelt árak mellett.

Háztól és házhöz szállítás. Levelező-lap elégséges

A n. é. közönség pártfogását kéri

Brott Lajos műfestő

Elsőrangú divatszabászat Himmel Ferdinánd Fiume

Via Adria I. sz. Zmaics-ház.

KÉSZIT:

Angol-, francia-, sport- és amazonruhák st. Mérsékelt árak. Kifogastalan szabás.

Wellmann Testvérek

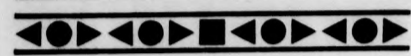
Magyar cég. Nagy választék

FIUME, Via del Pozzo 2. Telefon sz. 19.

vas-, szerszám-, konyhaberendezési és háztartási
cikkek dúsan felszerelt raktára olcsó árakon.

Takaréktűzhelyek! Kályhaellenzők! Széntartók! Mérlegek!

Krupp-féle Hazai gyártmányu losonci
Berndorfi nicketedények. Excelsior zománcedények.

1200 darab
uri női és gyermek
TÉLI TRIKÓT

tekintettel a téli szezon előrehaladására bámulatos olcsón ad el a

NEW-YORK

áruház

FIUME, Via Andrássy I. sz.

ROSENBERGER B.

nagy butorraktára

Fiume Via Governo 22 (Corso) Fiume Via Governo 22 (Corso)
Telefon sz. 504.

SERDOZ FRANCESCO

FIUME, Via del Fosso 2.
— Telefon sz. 303. —

Vaskereskedés.
Fémáruk. - - -
Vasgerendák.

Nagy választék kályhák, tűzhelyek, pénzszekrények, konyhaedényekben stb.

Cinematograf „EDISON“

Mozgófénykép-terem
VIA FIUMARA 2. SZÁM.

A legszebb és legtökéletesebb vetítési szerkezettel.
Villanyosan szellőztetett s kényelmes ülésekkel berendezett nézőtér.
Állandó előadások d. u. 1/25-től kezdve.
Állandó bérletjegyek is válthatók a pénztárnál.

A leggazdaságosabb, állandó meleget tartó, kitűnő kályha a „Meteor“ kályha

köszén- és koksztűtésre berendezve. Egyedül s kizárólagos raktár:

Wurzer János
— FIUME. —
Vicolo dell' Ospedale.

A bankkamatláb leszállítása dacára
5% netto kamatot

térít meg takarékbetétek és folyószámlakövetelések után

a FIUMEI KERESKEDELMI BANK
RÉSZVÉNYTÁRSASÁG
ADRIA PALOTA FIUMBAN ADRIA PALOTA
(a törvényszerű tőkekamat-adót sajátjából fedezi az intézet.)

Potosnyak E.
FIUME, Corsia Deák 38 I. em.
elválal zongora-javításokat hangzolásokat mérsékelt áron.

FOGSOROKAT

egy darabból kizárólag készít
FRISCH LEO

az Adamich-tér sarkán Via Lido 2. II. em. (Rinaldi-ház) naponta d. e. 8-12 és d. u. 2-6.
Minden műtétet fájdalom nélkül személyesen végez el.
Foghúzás, arany-ézüst és porcellánplombirozás.
Aranykoronák; szápadlás nélküli arany fogsorok; porcellán és arany fogsorok (legújabb); Kaucsuk- és smaltol-fogsorok.
Katonatisztek, állami és vasúti tisztviselők jelen-
tékeny mérséklésben részesülnek.

KALOGÉN
BRÁZAY, SÓSBORSZESZ
FOGKRÉMA LEGJOBB

Huzás már 1908. február 5-én.

Évente 3 huzás 600.000,
300.000 stb. koronás főnyereménnyel.

Rendkívüli ajánlat!
300.000 kor. nyerhető a február hó 5-i huzáson
a „Hazai“-sorsjegyekkel, melyeket a
Fiumei Kereskedelmi Bank

Részvénytársaság Sorsjegyzosztálya
csak rövid ideig
25 havi 5 koronás
darabonkénti kivételes olcsó árban hoz forgalomba.
Ebben az esztendőben e sorsjegyeknek június és október 5-én van újabb huzásuk
300.000 és 600.000 korona főnyereményekkel.

A mostani árfolyam 39 koronával alacsonyabb a kibocsátási árfolyamnál, körülbelül 70 koronával olcsóbb az eddig elért legnagyobb árfolyamnál, tehát árfolyamemelkedésre alapos kilátás van. A legkisebb nyeremény, melyet minden sorsjegynek nyernie kell, 100 koronától 125 koronáig emelkedik. Ha valamely sorsjegyet törlesztésre huznak ki, akkor a tulajdonos egy nyereményjegyet kap, mely ma 40 koronát ér. Ezzel a nyereményjeggyel a tulajdonos az összes huzásokon részt vesz.

Minden sorsjegynek föltétlenül nyernie kell!
Egy és ugyanazon sorsjeggyel többször is nyerhető főnyeremény.
Az első részlet, (azaz darabonként 5 K) befizetése után azonnal kiadjuk a részletokmányt, melyben meg van nevezve: mily számokkal vesz a tulajdonos részt a folyó évi február hó 5-én és később megtartandó összes huzásokon.

Aki legalább két sorsjegyet rendel, abban a nagy kedvezményben részesül, hogy 25 részlet helyett csak 24 hónapon át kell törlesztenie, m helyt tehát 2 részletet befizet, mi rögtön 3 részletről adunk nyugtát.
Minden sorsjeggyűgyben bárkinek ingyen szolgál felvilágosítással, tanáccsal, utbaigazítással és huzásokat mindenkor utána néz a

Fiumei Kereskedelmi Bank R. T.
Sorsjegyzosztálya.

Egy sorsjegyet sincsenek oly esélyei az áremelkedésre, mint ennek a sorsjegynek.

Egy sorsjegyet sem mulja felül ennek a sorsjegynek játéktevezeit.

Legjobb
tőkebefektetés.

Legjobb takarékosági
alkalom.

Rákóci vendéglő

Az új kivándorlási palotával szemben,
Valódi magyar konyha.
Ebéd és vacsora 20 forint.
Kényelmes hely társas kuglizók részére. Gyönyörű kerthelyiség.
Tisztelettel
GULYÁS LÁSZLÓ, vendéglős.

első és legjobb hírnevű óraüzlet Nattich Henrik

FIUME, Corso.
Chronometer és műórás.
Genfi és Glashütte-féle
angol különlegességi
gyártmányok.

Prodam és Társa Fiume

◀ Mérnöki iroda és iparvállalatok berendezése ▶
Via Adamich 1. sz. Via Adamich 1. sz.

Villamos világítási, villámhárító, telefon és villamos-csengő berendezések.
Villamos motorok és szellőztetők. — Villamos központok berendezése.
Nagy raktár világító testekben és felszerelési anyagokban.
Különlegesség: „Wolfram“ villanykörték 70 % árammegtakarítással.